

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoCsp/37/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2218205532
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2218205532.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a sudkýň: JUDr. Ľubica Spálová a JUDr. Dominika Horváthová, v právnej veci žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., IČO 31 575 951, so sídlom Hodžova 11, Žilina, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, o zaplatenie 1.496,60 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 7Csp/159/2018-102 zo dňa 12.3.2020 v spojení s opravným uznesením č.k. 7Csp/159/2018-168 zo dňa 18.1.2022, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením v napadnutom výroku II. o povolení splátok, v zamietajúcom výroku III. a v závislom výroku IV. o náhrade trov konania ruší a vec mu v zrušenom rozsahu vráca na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

Rozsudkom označeným v záhlaví súd prvej inštancie výrokom I. žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi istiny 1.496,60 eur, úroku 55,74 eur, úroku z omeškania 1,12 eur. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť úroky z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatenej istiny 1.496,60 eur a úrokov 55,74 eur od 10.11.2018 do zaplatenia, výrokom II. súd povolil žalovanému splácať pohľadávku po 50 eur mesačne počnúc mesiacom máj až do vyrovnania. Nezaplatením čo i len jednej splátky sa stane zročným celý dlh, výrokom III. vo zvyšku súd žalobu zamietol, výrokom IV. žalobcovi súd priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Rozsudok označený v záhlaví súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 1 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon č. 129/2010 Z.z.“), § 52 ods. 1, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, § 232, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku

Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že dňa 7.12.2017 bola medzi právnym predchodcom žalobcu Prima banka Slovensko a.s. v postavení veriteľa a žalovaným v právnom postavení dlžníka uzavretá zmluva o úvere č. 0468086 na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý zo strany žalobcu úver vo výške 1 700 eur. Žalovaný sa zaviazal splácať úver v mesačných splátkach po 43,99 eur, počet mesačných splátok 48, dátum konečnej splatnosti úveru bol určený na termín 7.12.2021, úroková sadzba bola dojednaná na 10,9 a RPMN 14,73 %. Žalovaný si zmluvnú povinnosť neplnil preto žalobca listom zo dňa 9.11.2018 vyhlásil predčasnú splatnosť úveru.

Vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že „výsledkami vykonaného dokazovania bolo preukázané, že žalovaný si neplnil svoju zmluvnú povinnosť a preto žaloba čiastočne čo do dlžnej istiny 1.496,60

eur a úrokov vo výške 55,74 eur bola podaná dôvodne, nakoľko v písomnom oznámení o splatnení celého úveru sú uvedené tieto pohľadávky. Z týchto dôvodov súd žalobe v tejto časti vyhovel.

Žalobca sa domáhal aj o zaplatenie úroku vo výške 10,90 % z istiny 1.496,601 € 1406,17 eur od 10.11.2018 teda po zosplatení úveru.

Pokiaľ ide o otázku nároku veriteľa na úrok z poskytnutého úveru za čas po jeho zosplatení súd opierajúc sa o už konštantnú judikatúru vyšších súdov, že úroky z úveru prináležia veriteľovi len za čas do splatnosti dlhu a následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť úroky z omeškania. Súd odkazuje na závery NS SR obsiahnuté v rozhodnutí R 59/1998, ktoré úsudky napokon akceptoval i ÚS SR v rozhodnutí sp.zn. IVÚS 476/2012 z 18.9.2012. t.j. „pokiaľ veriteľ pristúpi k tomu, že považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatenie úveru), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie úrokov z úveru“.

Žiada sa dodať, že pri poskytnutí úveru si zmluvné strany dojednávajú ako úroky, tak i lehotu na vrátenie poskytnutých finančných prostriedkov. Zákon teda umožňuje veriteľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku prirodzene sledujú úroky, dohodnutú dobu poskytnutia finančných prostriedkov, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má veriteľ právo splatnosť skrátiť. Niet zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť po splatnosti úveru (po ukončení zmluvného úverového vzťahu) úroky popri úrokoch z omeškania. Ak úver nie je po splatnosti splatený, zákon priznáva veriteľovi za zadržovanie jeho finančných prostriedkov sankcie či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa má za následok absenciu požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Po nadobudnutí splatnosti úveru (či už celého alebo jednotlivých splátok) veriteľovi vzniká nárok na vrátenie požičanej sumy, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu splatnosti úveru (alebo jeho časti). Ak teda nastal stav, kedy dlžník už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba (pretože tieto sú už splatné) a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby mu dlžník zaplatil riadne úroky tak ako by ich mal splácať do konečnej poslednej splátky.

Vzhľadom na to, že žalobca žiadal priznať v žalobe aj úroky po zosplatení úveru súd riadiac sa vyššie uvedenými úvahami žalobu v tejto časti zamietol.

Žalovaný sa dostal do omeškania so zaplatením pohľadávky, preto súd zaviazal žalovaného aj k povinnosti zaplatiť úroky z omeškania od prvého dňa omeškania tak ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku.

V zmysle ust. § 232 CSP súd povolil žalovanému vzhľadom na jeho nepriaznivú finančnú situáciu splácať pohľadávku žalobcovi po 50 eur mesačne čo takmer zodpovedá splátke určenej v zmluve“.

Opravným uznesením súd prvej inštancie opravil rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 12.03.2020, sp.zn. 7Csp/159/2018-102, ktorého výrok I. po oprave správne znie:

„Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi istinu 1.496,60 eur, úrok 55,74 eur, úrok z omeškania 1,12 eur. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatennej istiny 1.496,60 eur od 10.11.2018 do zaplatenia.“

Proti výroku II. a zamietajúcemu výroku III. rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku) a súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku). V odvolaní uviedol, že s argumentáciou súdu prvej inštancie uvedenou v odôvodnení rozhodnutia sa nestotožňuje a považuje rozsudok v napadnutej časti za nesprávny. Podoťkol, že existuje množstvo zákonných ustanovení z ktorých priamo, resp. výkladom, resp. cez analogiu legis vyplýva záver, podľa ktorého nárok veriteľa na dohodnutý (zmluvný) úrok nie je viazaný (obmedzený) na zosplatenie dlhu, ale na vrátenie v rámci úveru poskytnutých peňažných prostriedkov. Poukázal pritom na ustanovenia § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka a tiež § 16 ods. 1, § 13 ods. 3 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon č. 129/2010 Z.z.). Žalobca je toho názoru, že

obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj (zmluvné) úroky, ktoré nemožno stotožňovať s (zákonnými) úrokmi z omeškania. Úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov, predstavujú cenu úveru, dlžník ich je povinný platiť od okamihu ich reálneho poskytnutia až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka ani prípadné zosplatnenie dlhu, ktoré je skutočnosťou zakladajúcou vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, pričom nárok na úrok z úveru neovplyvňuje. Iný výklad by musel byť odôvodnený priamo príslušnými zákonnými ustanoveniami alebo extenzívnym výkladom existujúcich zákonných ustanovení, ktorý však nebol predložený. Výklad prezentovaný v napadnutom rozhodnutí by znamenal, že porušenie zmluvy zo strany dlžníka sankcionuje veriteľ, ktorý prichádza o dohodnutý zmluvný úrok a zvyhodňuje dlžníka vo forme zníženia úroku na úroveň zákonného úroku z omeškania. S takýmto názorom nemožno súhlasiť a žalobca má za to, že v žiadnom prípade nepredstavuje rovnovážne usporiadanie záväzkového vzťahu po porušení povinností dlžníka, ale naopak ho nelogicky zvyhodňuje, a to na úkor veriteľa, ktorý svoje povinnosti zo zmluvy splnil a ktorý by bol takýmto výkladom stavu znevýhodnený dvojnásobne. Strata výhody splátok a príslušný zákonný úrok z omeškania sú adekvátnymi sankciami, s ktorými zákon počítá, pričom ohľadom straty výhody splátok určuje záväzné časové a faktické podmienky, bez naplnenia ktorých k nej nemôže vo vzťahu k spotrebiteľovi dôjsť a ohľadom úrokov z omeškania určuje záväzne ich výšku. Má za to, že pokiaľ majú súdy záujem chrániť spotrebiteľa v obdobných prípadoch omeškania, majú možnosť tak urobiť v zmysle zákona a nie nad jeho rámec, a to najmä tak, že po adekvátnom preskúmaní objektívnosti príčin omeškania spotrebiteľa ako dlžníka, ktoré viedlo k predčasnemu zosplatneniu, určia dlžníkovi dlhšiu lehotu na splatenie dlžnej sumy (k čomu súdy v rozhodujúcej väčšine prípadov aj reálne pristupujú, čo len ďalej oslabuje argument uvádzaný v napadnutých rozhodnutiach súdov, že spotrebiteľ je po zosplatnení úveru znevýhodnený stratou výhody splátok - keďže túto opäť získa vďaka rozhodnutiu súdu). Žalobca na podporu svojich tvrdení poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 6Cdo/113/2018 zo dňa 30.7.2019, rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované Zo súdnej praxe pod č. 55/1996, rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave č.k. 3Co/108/2017 zo dňa 29.5.2018, č.k. 8Co/138/2017-83 zo dňa 27.3.2018, č.k. 8Co/206/2018-175 zo dňa 27.11.2018, Krajského súdu v Žiline č.k. 11Co/12/2017-90 zo dňa 31.1.2017, rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 43Co/23/2017-92 zo dňa 29.11.2017, 43Co/7/2018 zo dňa 31.5.2018, č.k. 43Co/21/2018 zo dňa 27.9.2018, č.k. 43Co/28/2017-94 zo dňa 27.2.2018, č.k. 43Co/29/2018 zo dňa 16.8.2018, č.k. 43Co/37/2018 zo dňa 20.12.2018, č.k. 17Co/131/2018 zo dňa 3.4.2019, rozhodnutia Krajského súdu v Nitre č.k. 12Co/116/2017 zo dňa 19.6.2018, č.k. 8Co193/2017 zo dňa 7.12.2017, č.k. 7Co/366/2017 zo dňa 30.11.2017, č.k. 12Co/4/2018 zo dňa 11.12.2018 a ďalšie, množstvo rozhodnutí Krajského súdu v Košiciach osobitne č.k. 3Co/346/2017 zo dňa 28.9.2018, 5Co/77/2019 zo dňa 20.6.2019, rozhodnutia Krajského súdu v Prešove č.k. 14Co/22/2018 zo dňa 29.1.2019, č.k. 14Co/29/2018 zo dňa 15.1.2019, č.k. 25Co/71/2018 zo dňa 31.1.2019. Žalobca tiež poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky č.k. 33Cdo/212/2014 zo dňa 21.8.2014. Pokiaľ ide o súdom prvej inštancie spomenuté rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 4Obo/143/1998, netýka sa podľa žalobcu uplatňovania nároku na dohodnutý úrok z poskytnutých peňažných prostriedkov po zosplatnení úveru. Podľa odvolateľa v uznesení Ústavného súdu SR IV. ÚS 476/2012 nebol vyslovený názor v otázke nároku veriteľa na zmluvný úrok po predčasnom zosplatnení úveru. Odvolateľ namieťa, že nebola splnená podmienka odôvodnosti pre určenie dlhšej paričnej lehoty, súd postupoval nad zákonom dovolený rozsah. Priznaním splátok vo výške 50 eur mesačne súd zapríčinil, že žalovaný bude iba istinu splácať viac než 2,5 roka. Odvolateľ zdôraznil, že na základe porušenia úverovej zmluvy a úplného zastavenia splácania úveru bol tak žalovaný odmenený tým, že mu bola priznaná možnosť splácania úver mesačne vo výške mesačnej splátky takmer v rovnakej výške ako bola splátka dohodnutá v úverovej zmluve. Súd nedostatočne zistil skutkový stav týkajúci sa možnosti žalovaného uhradiť dlžnú pohľadávku, pretože z vykonaného dokazovania súd nemohol adekvátne posúdiť komplexne pomery žalovaného. Odvolateľ argumentoval rozhodnutím NS SR č.k. 7Cdo/116/2012 zo dňa 18.3.2013. Výhoda poskytnutá žalovanému porušuje rovnosť účastníkov. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti má žalobca za to, že jeho odvolanie je dôvodné a navrhuje, aby odvolací súd v zmysle § 388 Civilného sporového poriadku rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil a vyhovel žalobe v celom rozsahu a zaviazal žalovaného uhradiť dlh do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň žiada, aby odvolací súd žalobcovi priznal aj náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplateného súdneho poplatku.

Žalovaný odvolanie nepodal, k odvolaniu žalobcu sa vyjadril. Uviedol, že má záujem platiť čo najskôr, neplatil z dôvodu zdravotných obmedzení.

Žalobca v replike uviedol, že trvá na podanom odvolaní. Žalovaný počas celého konania neuskutočnil žiadnu úhradu. Žalobca poukázal na uznesenia Najvyššieho údu Slovenskej republiky č.k. 5Cdo/42/2020 zo dňa 16.6.2020, č.k. 3Cdo/113/2019 zo dňa 29.6.2020, č.k. 7Cdo/111/2019 zo dňa 23.7.2020, č.k. 1Cdo/94/2019 zo dňa 18.8.2020.

Žalovaný v duplike uviedol, že nemôže pracovať kvôli Covid 19. Keď si usporiada život začne pôžičku splácať.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (aktuálne § 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b) a h) Civilného sporového poriadku), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením vo výroku II. o povolení splátok, v zamietajúcom výroku III. a vo výroku IV. o nároku na náhradu trov konania zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku) a vec mu v zrušenom rozsahu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Súd prvej inštancie už právoplatným prvým výrokom preskúmaného rozsudku (§ 367 ods. 2 veta prvá Civilného sporového poriadku) uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.496,60 eur, úroky vo výške 55,74 eur, úrok z omeškania vo výške 1,12 eur a úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.496,60 eur a 55,74 eur od 10.11.2018 do zaplataenia. Predmetom odvolacieho prieskumu tak zostal výrok II. o povolení splátok, výrok III. o zamietnutí žaloby vo zvyšku a závislý výrok IV. o nároku na náhradu trov konania rozsudku súdu prvej inštancie. Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania žalobcu je predmetom odvolacieho konania posúdiť, či súd prvej inštancie správne a zákonne povolil žalovanému splátky a žalobu vo zvyšku zamietol.

Súd prvej inštancie výrokom II. povolil žalovanému splácať pohľadávku (sumu prisúdenú výrokom I.) po 50 eur mesačne počnúc mesiacom máj až do vyrovnania pod následkom straty výhody splátok. Tento výrok súd prvej inštancie odôvodnil odkazom na § 232 Civilného sporového poriadku, pričom splátky súd povolil vzhľadom na nepriaznivú finančnú situáciu žalovaného po 50 eur mesačne čo zodpovedá splátke určenej v zmluve. Žalobca v odvolaní namietal, že výrok II. nie je náležite odôvodnený, súd postupoval nad zákonom dovolený rozsah, pretože nebola splnená podmienka odôvodnenosti pre určenie dlhšej paričnej lehoty, súd poprel účinky predčasného zosplatnenia, súd nedostatočne zistil skutkový stav, pretože sa nezaoberal majetkovými pomermi žalovaného, nemal zistené všetky potrebné skutočnosti, neskúmal hľadiská uvedené v rozsudku Najvyššieho súdu SR č.k. 7Cdo/116/2012 zo dňa 18.3.2013, poukázal na správanie žalovaného, ktorý neprejavil snahu a záujem dlh uhrádzať.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný na pojednávaní konanom 12.3.2020 (č.l. 101) tiež uviedol, že pracuje ako živnostník (dodáva do domu dôchodcov zemiaky z veľkoskladu) s príjmom 350 eur netto, je ochotný splácať iba po 50 eur mesačne.

Podľa § 232 ods. 3 Civilného sporového poriadku lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

Podľa § 232 ods. 4 Civilného sporového poriadku, ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradiť ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

Z citovaných ustanovení Civilného sporového poriadku vyplýva, že lehotou na splnenie povinnosti uloženej v rozsudku je zásadne paričná lehota tri dni. Uvedené ustanovenia ale súdu umožňujú, vzhľadom na osobitné okolnosti každého prípadu, určiť aj lehotu dlhšiu, prípadne určiť, že peňažné plnenie možno plniť v splátkach, pričom súd určuje zároveň výšku splátok a podmienky splatnosti, ako i to, že pri nedodržaní jednej splátky je hneď splatný celý zvyšok dlhu. Pre takéto rozhodnutie sa podľa súdnej praxe vyžaduje zistenie takých skutočností, z ktorých by bolo možné vyvodiť presvedčivý záver súdu o tom, že vzhľadom na povahu prejednávanej veci, na nárok a osobné pomery strán je vhodné určiť na splnenie lehotu dlhšiu než tri dni. Súd môže sám a nezávisle, i bez návrhu strany, uvážiť, či je toto povolenie uvedenej výhody vhodné so zreteľom na okolnosti danej veci. K hľadiskám, ktoré sú v tomto smere významné, patrí predovšetkým výška priznaného plnenia, platobná schopnosť žalovanej a v konaní prejavovaná snaha o plnenie záväzku, osobné pomery strán, možnosť žalobcu domáhať sa plnenia jednotlivých splátok v prípade ich nedodržania a tiež skutočnosť, či by prípadné neplnenie stanovenej povinnosti v lehote troch dní nebolo v riešenom prípade pre žalobcu príliš ťaživé. Záver súdu o splnení podmienok na určenie dlhšej lehoty na vykonanie plnenia ako tri dni od právoplatnosti rozsudku musí byť vždy náležite odôvodnený.

Prvoinštančný súd sa uspokojil s výsluchom žalovaného a nevykonal žiadne dokazovanie na zistenie, či sú v danom prípade splnené podmienky, aby určil, že peňažné plnenie bude vykonané v splátkach, pričom preskúmané rozhodnutie v tejto časti odôvodnil len poukazom na nepriaznivú situáciu žalovaného. Z odôvodnenia preskúmaného rozsudku ani z obsahu spisu nie je možné zistiť pre rozhodnutie o povolení vykonania plnenia v splátkach relevantné skutočnosti z ktorých by vyplývali dostatočné skutkové zistenia pre povolenie splátok. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že odvolacia argumentácia žalobcu je dôvodná, rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo výroku II., ktorým súd prvej inštancie povolil žalovanému splátky nedostatočne odôvodnené.

Predmetom prieskumu bol aj výrok III., ktorým súd žalobu zvyškovo zamietol na právnom závere, že žalobcovi prislúcha právo na zaplatenie dohodnutého zmluvného úroku z úveru len do času zosplatenia úveru.

Žalobca s týmto jeho záverom nesúhlasil dôvodiac najmä tým, že dlžník je povinný platiť úroky až do doby skutočného vrátenia poskytnutého úveru veriteľovi, na omeškanie dlžníka nemá vplyv ani zosplatenie dlhu. Z odvolania je teda zrejmá nesúhlasná argumentácia voči právnomu posúdeniu nároku na zaplatenie zmluvného úroku po predčasnom zosplatení úveru. Z rozhodovacej praxe odvolacích súdov vyplýva nesúlad v riešení otázky možného priznania zmluvných úrokov po predčasnom zosplatení úveru. Kumulácia zmluvných úrokov a úrokov z omeškania po zosplatení spotrebiteľskej úverovej zmluvy, je predmetom odbornej diskusie, keďže jednoznačné legislatívne riešenie absentuje. Z ust. § 497 a § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná (uvedené odznelo v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo 16.6.2020).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“) v aktuálnom rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/42/2020 poukázal na skutočnosť, že pri spotrebiteľských úveroch je jednou z náležitostí, ktoré musí zmluva obsahovať, uvedenie doby trvania zmluvy, čo znamená, že doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. V súčasnej právnej úprave úverovej zmluvy absentuje explicitná úprava konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov. V § 502 ods. 1 veta prvá Obchodného zákonníka je uvedené len to, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby

poskytnutia peňažných prostriedkov. Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka, či Zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinnosti profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatnenie je pritom inštitút slúžiaci ochrane veriteľa. Veriteľ však peňažné prostriedky nemá ale patrí mu za ne dohodnutá odmena. Závazok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, pretože dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky prístupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. NS SR v uznesení sp. zn. 5Cdo/42/2020 ďalej argumentoval, že pre spotrebiteľa je nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, to znamená že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie, koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť dlžník - spotrebiteľ nemá v prípade dojednania, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z toho dôvodu dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Na druhej strane postavenie veriteľa - dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednania nezhorší, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda. Jeho právo zostáva zachované, po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody. NS SR v rozhodnutí 5Cdo/42/2020 dospel preto k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II., ktorým povolil žalovanému splátky podľa § 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku zrušil, pretože súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tiež zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku III. (ktorým nepriznal veriteľovi zmluvné úroky po zosplatnení úveru v spotrebiteľskej veci) podľa § 389 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (odvolacie konanie nenahrádza konanie pred súdom prvej inštancie).

Povinnosťou súdu prvej inštancie, viazaného právnym názorom odvolacieho súdu vychádzajúceho z rozhodnutia NS SR sp. zn. 5Cdo/42/2020, je vykonať dokazovanie za účelom posúdenia nároku žalobcu na zaplatenie zmluvných úrokov po zosplatnení úveru (popri úrokoch z omeškania). NS SR v rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/42/2020 dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Preukázaný skutkový stav na základe vykonaného dokazovania, súd prvej inštancie podriadi pod platnú právnu úpravu, v zmysle ktorej je dlžník povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov (§ 502 ods. 1 Obchodného zákonníka) a konečný okamih povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov zodpovedá dohode zmluvných strán o zmluvnom úroku pri riadnom plnení povinnosti dlžníka, zaplatiť tento zmluvný úrok ako cenu peňazí. Pokiaľ súd prvej inštancie zistí, že sú splnené predpoklady pre povolanie splátok, takéto rozhodnutie náležite odôvodní a vysporiada sa aj s námietkami žalobcu z odvolania týkajúce sa povolania splátok.

Súd prvej inštancie pri písomnom vyhotovení rozhodnutia bude dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé, s uvedením obsahových náležitostí podľa § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku, vrátane uvedenia použitých prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal a ako ich vyhodnotil, prípadne prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada aj so špecifickými námietkami strán konania.

Svoj právny záver zdôvodní zo zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzali do úvahy a stranám konania, vrátane žalobcu, dá odpoveď na podstatné a relevantné argumenty, aby riešenie konkrétneho právneho problému bolo jasné a zreteľne dané (porov. rozhodnutia Ústavného súdu napr. sp. zn. II. ÚS 193/06, III. ÚS 198/07).

V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku), nakoľko nesprávne rozhodnutie s nutnosťou jeho zrušenia zakladá povinnosť súdu prvej inštancie rozhodnúť aj o nároku na náhradu trov odvolacieho konania, pričom pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie vezme súd prvej inštancie dôsledne na zreteľ zásadu úspechu vo veci.

Toto uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).
Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).
Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).
Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak
napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).